

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato 4. februar 2005
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0127
Dok.: CHA40056

U D K A S T

Bestemmelser om bistandsadvokat for nære pårørende, hvor forurettede er afgået ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt
(Indsættes i et kommende forslag til lov om ændring af retsplejeloven)

§ X

1. I § 1020 e, stk. 1, indsættes som nyt stk. 2:

”Stk. 2. Er forurettede afgået ved døden, beskikker retten på begæring af den forurettedes nære pårørende en advokat for de pårørende, når forholdene taler derfor.”

Stk. 2 og 3 bliver herefter til stk. 3 og 4.

2. I § 1020 e, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter ”advokat”: ”eller den for de nære pårørende beskikkede advokat”.

§ Y

Loven træder i kraft den ...

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Gældende ret	2
2.1. Retsplejelovens kapitel 66 – advokatbistand til den forurettede.....	2
2.2. Retsplejelovens § 995 a.....	5
2.3. Retsplejelovens § 1020 e.....	6
3. Lovforslagets udformning	7
4. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser	9
5. Hørte myndigheder m.v.	9

1. Indledning

Forslaget indebærer en forbedret retsstilling for de pårørende i sager efter retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale ved, at der i retsplejelovens § 1020 e indføres en hjemmel til at beskikke en advokat for nære pårørende til en forurettet dels i tilfælde, hvor en forurettet er afgået ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, dels i tilfælde, hvor en forurettet afgår ved døden af andre årsager, inden sagen er afsluttet

2. Gældende ret vedrørende beskikkelse af advokat for forurettede og forurettedes pårørende

2.1. Retsplejelovens kapitel 66 a – advokatbistand til den forurettede

Retsplejelovens kapitel 66 a (§§ 741 a – 741 e) om advokatbistand til den forurettede i sager om overtrædelse af en række forbrydelser er indsat ved lov nr. 253 af 16. juni 1980 med henblik på at beskytte og styrke den forurettedes stilling i sager om voldtægt mv., jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 459, og tillæg B, sp. 939.

Ved lov nr. 730 af 7. december 1988 blev adgangen til advokatbeskikkelse udvidet, bl.a. således, at ordningen kom til at omfatte ofre for de fleste sædelighedsforbrydelser samt ofre for almindelig vold, jf. betænkning nr. 1102/1987 om den forurettedes stilling i voldtægts- og voldssager afgivet af et udvalg nedsat af Justitsministeriet den 6. juni 1983 (1987-betænkningen).

I 1997 blev adgangen til advokatbeskikkelse yderligere styrket, jf. lov nr. 349 af 23. maj 1997,

idet ofre for de forbrydelser, hvor der hidtil havde skullet foreligge et særligt behov for beskikkelsen, nu har krav på beskikkelse, medmindre lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig.

Det følger af retsplejelovens § 741 a, stk. 1, 1. pkt., at retten i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 119, § 123, § 210, §§ 216-223, §§ 224 eller 225, jf. §§ 216-223, § 232, § 237, jf. § 21, §§ 244-246, §§ 249 og 250, § 252, stk. 2, §§ 260-262 a eller § 288, beskikker en advokat for den, der er forurettet ved lovovertrædelsen, når den pågældende fremsætter begæring herom.

Beskikkelse af en bistandsadvokat forudsætter således i disse sager en anmodning fra den forurettede, hvilket vil sige, at beskikkelsen er frivillig i forhold til den forurettede. Vælger den forurettede at få beskikket en advokat, er det som hovedregel obligatorisk for retten at imødekomme anmodningen herom, men undtagelse herfra gælder dog i sager om overtrædelse af straffelovens § 119, § 123, § 218, stk. 1, §§ 219-221, § 222, stk. 1 og stk. 2, 1. led, § 223, stk. 2, § 232, § 237, jf. § 21, §§ 244-246, §§ 249 og 250, § 252, stk. 2, §§ 260-262 a eller § 288. Det samme gælder i sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens § 224 eller § 225, jf. § 218, stk. 1, §§ 219-221, § 222, stk. 1 og stk. 2, 1. led, eller § 223, stk. 2. I de nævnte sager kan beskikkelse af advokat afslås, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen, at det forudsættes, at det kun helt undtagelsesvis skal være muligt at afslå en anmodning om bistandsadvokat, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.2 i forslag til lov om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven (Styrkelse af retsstilling for ofre for forbrydelser) (L 144), 1996-97.

Den forurettede kan anmode om at få beskikket en bistandsadvokat på et hvilket som helst tidspunkt, ligesom den pågældende i stedet selv kan vælge at antage en advokat. I sidstnævnte tilfælde honoreres advokaten af den forurettede.

Kapitel 66 a hjemler ikke mulighed for at beskikke en advokat for de efterladte til en person, der er afgået ved døden.

Efter retsplejelovens § 741 a, stk. 2, kan politiet fremsætte begæring om beskikkelse af en bistandsadvokat for den forurettede under efterforskningen, hvis den pågældende ikke selv har anmodet herom.

Retsplejeloven fastlægger ikke nærmere om bistandsadvokatens opgaver, men af forarbejderne til kapitel 66 a fremgår det, at formålet med beskikkelse af en advokat er at styrke ofrets stilling under sagen. Ud over støtte til den forurettede under afhøringen hos politiet og i retten og bistand ved afgørelsen af eventuelle erstatningskrav forudsættes det, at advokaten ligeledes yder rådgivning om særlige hjælpemuligheder, yder personlig støtte og varetager andre opgaver.

ver for den forurettede af mere almen karakter, jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 466.

Retsplejelovens § 741 c indeholder en række regler om de beføjelser, som bistandsadvokaten har under sagen. I medfør af retsplejelovens § 741 c, stk. 1, har advokaten adgang til at overvære afhøringer af den forurettede såvel hos politiet som i retten og har ret til at stille yderligere spørgsmål til den forurettede. Advokaten underrettes endvidere om tidspunktet for afhøringer og retsmøder.

Advokaten har endvidere adgang til at gøre sig bekendt med den forurettedes forklaring til politi-rapport, jf. retsplejelovens § 741 c, stk. 2, 1. pkt. Når der er rejst tiltale i sagen, har advokaten tillige adgang til at gøre sig bekendt med det øvrige materiale i sagen, som politiet har tilveje-bragt, jf. § 741 c, stk. 2, 2. pkt. I det omfang materialet uden ulempe kan mangfoldiggøres, skal genpart tilstilles advokaten. Advokaten må dog ikke uden politiets samtykke overlevere det mod-tagte materiale til den forurettede eller andre, og han må ikke uden politiets samtykke gøre den forurettede eller andre bekendt med indholdet af det i stk. 2, 2. pkt., nævnte materiale, jf. § 741 c, stk. 3.

Af forarbejderne til retsplejelovens § 741 c, stk. 2, FT 1979-80, tillæg A, sp. 469 ff, fremgår det, at advokaten for den forurettede - i modsætning til forsvareren - først har fuld aktindsigt, efter at der er rejst tiltale i sagen. Det anføres i den forbindelse, at denne forskel må ses i sammenhæng med forskellen mellem den sigtedes og den forurettedes stilling i sagen. Mens den sigtede under sagen har adgang til at nægte at udtale sig og ikke kan straffes, hvis den pågældende giver falsk forklaring, er den forurettede hovedkilden til sagens oplysning og som vidne i retten forpligtet til at udtale sig i overensstemmelse med sandheden.

Bistandsadvokatens processuelle stilling i retten, herunder advokatens stilling i forbindelse med afhøringer af den forurettede eller andre vidner samt sigtede, er ikke nærmere reguleret i § 741 c. Af bemærkningerne til § 741 c, jf. FT 1979-80, tillæg A, sp. 470, fremgår det, at det i vidt om-fang vil være overladt til domstolene at fastlægge advokatens beføjelser i forbindelse med den almindelige retsledelse. Det gælder bl.a. med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt og på hvilken måde advokaten kan stille spørgsmål til andre end den forurettede, dvs. til sigtede og eventuelle vidner, samt advokatens stilling i forbindelse med forsvarrets og anklagemyndighedens afhørin-ger.

Det understreges dog i bemærkningerne, at advokaten under afhøringerne ikke bør kunne rådgive sin klient om den umiddelbare besvarelse af stillede spørgsmål. Det anføres således, at da denne regel er udtrykkeligt fastslået i retsplejelovens § 752, stk. 5, og § 754, stk. 1, for så vidt angår den sigtede og dennes forsvarer, må det på grund af den forurettedes stilling som vidne så meget mere desto mere gælde, når det drejer sig om forholdet mellem den forurettede og dennes advo-

kat.

Det fremhæves endvidere, at den forurettedes advokat ikke bør kunne virke som en yderligere anklager i sagen. Advokaten bør derfor ikke have adgang til at procedere med hensyn til skyldsspørgsmålet og strafudmålingen. Derimod fremgår det, at det vil være rimeligt, at advokaten får adgang til at procedere med hensyn til en række andre spørgsmål, f.eks. spørgsmål om hvorvidt sagen skal behandles for lukkede døre, jf. retsplejelovens § 29 a, og om afhøring af den forurettede skal ske uden den tiltaltes tilstedeværelse mv., jf. retsplejelovens § 848. Ligeledes har bi-standsadvokaten adgang til at procedere spørgsmålet om en eventuel erstatning. Der henvises til FT 1979-80, tillæg A, sp. 471.

Af retsplejelovens § 741 e fremgår det, for så vidt angår salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jf. kapitel 31. Bestemmelsen indebærer, at udgifterne til salær mv. til den beskikkede advokat afholdes af statskassen.

2.2. Retsplejelovens § 995 a

Retsplejelovens § 995 a om beskikkelse af advokat for den forurettede til brug for opgørelse af erstatningskrav i forbindelse med påtale af borgerlige krav under straffesagen blev indsat ved lov nr. 253 af 4. juni 1969, jf. FT 1968-69, tillæg A, sp. 2881 ff. Bestemmelsen er senest ændret ved lov nr. 349 af 23. maj 1997, jf. FT 1996-97, tillæg A, sp. 3167.

Retten kan i medfør af retsplejelovens § 995 a, stk. 1, beskikke en advokat for den forurettede, når det skønnes nødvendigt med advokatbistand ved opgørelsen af erstatningskravet, og den forurettede opfylder betingelserne i § 330, stk. 1, nr. 2, vedrørende fri proces.

Når omstændighederne taler for det, kan retten i sager, hvor en person er afdøet ved døden som følge af en forbrydelse, beskikke en advokat for de pårørende til at bistå med opgørelsen af erstatningskrav, uanset at de pårørende ikke opfylder betingelserne i § 330, stk. 1, nr. 2, jf. § 995 a, stk. 2.

Bestemmelsen indeholder ikke begrænsninger med hensyn til de former for kriminalitet, der kan begrunde beskikkelse af advokat, men forudsætter, at erstatningskravets art og omfang taler for, at forurettede får bistand til at opgøre kravet. Derimod er advokatbistand efter retsplejelovens § 995 i modsætning til advokatbistand efter retsplejelovens § 741 a begrænset til kun at vedrøre bistand til fremsættelse af erstatningskrav mod gerningsmanden.

2.3. Retsplejelovens § 1020 e.

Retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 393 af 14. juni 1995, jf. FT 1994-95, tillæg A, spalte 3560 og spalte 3573-3575.

Det følger af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, at statsadvokaten skal indlede efterforskning i alle tilfælde, hvor en person er afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende er i politiets varetægt.

Efter retsplejelovens § 1020 e, stk. 1, beskikker retten på den forurettedes begæring en advokat for den pågældende, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66 a. Efter bestemmelsen er der derimod *ikke* hjemmel til at beskikke en advokat for en afdøds pårørende, jf. herved U 2000.390H, hvor Østre Landsret bl.a. udtalte følgende:

”Hensynene bag ordningen ved gennemførelse af den ændrede behandling af klager over politipersonalet m.v. (jf. lov nr. 393 af 14. juni 1995) skyldes ikke mindst ønsket om at tilvejebringe større tillid ved, at det er statsadvokaten og ikke politiet, der skal stå for undersøgelse af en sag, kombineret med udvidet adgang til advokatbeskikkelse for klageren (og den indklagede). Af forarbejderne fremgår, at retten skal have en udvidet adgang til på klagerens/forurettedes begæring at beskikke advokat, ”når forholdene taler derfor”. Der skal herved foretages en konkret vurdering af de foreliggende oplysninger og sagens alvor, ligesom det bør indgå i vurderingen, i hvilket omfang klagen er underbygget. Der kan være særlig anledning til beskikkelse, hvis klageren/forurettede er mindreårig eller på grund af sygdom har et særligt behov for bistand. Forarbejderne indeholder derimod ikke bemærkninger om beskikkelse af advokat for de efterladte.

Således som bestemmelserne i kapitel 93 b og c om beskikkelse af bistandsadvokat for klageren/den forurettede er affattet sammenholdt med det i forarbejderne hertil anførte om baggrunden for advokatbeskikkelse, finder landsretten ikke, at der er hjemmel til at beskikke bistandsadvokat for de efterladte.”

Højesteret stadfæstede landsrettens kendelse, idet følgende blev anført:

”Retsplejelovens § 1020 e om beskikkelse af en advokat til »forurettede« må - ligesom bestemmelserne i lovens kapitel 66 a om advokatbistand til forurettede - forstås således, at der alene er hjemmel til at beskikke en advokat for den, der er forurettet ved et muligt strafbart forhold, hvorfor der ikke efter bestemmelsen er hjemmel til at beskikke en advokat for de efterladte efter en person, der er afgået ved døden som følge af et muligt strafbart forhold.

Af de foran citerede bemærkninger til retsplejelovens § 1019 e og af sammenhængen mellem denne bestemmelse og § 1020 e følger, at der på tilsvarende måde ikke i § 1019 e er hjemmel til at beskikke en advokat for de efterladte efter en person, der er afgået ved døden, når klagen angår politiets adfærd over for denne person.

Efter retsplejelovens § 995 a, stk. 2, kan retten i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af en forbrydelse, beskikke en advokat for de pårørende til at bistå med opgørelsen af erstatningskrav. Beskikkelse på dette grundlag må i hvert fald forudsætte, at der er rejst sigtelse i sagen. Den foreliggende anmodning om advokatbeskikkelse kan allerede af denne grund heller ikke tages til følge i medfør af denne bestemmelse.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.”

Beføjelserne for en advokat for en forurettet, der beskikkes efter retsplejelovens § 1020 e, fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. FT 1994-05, tillæg A, spalte 3573 ff. Heraf fremgår det bl.a. om den beskikkede advokats processuelle stilling, at det i vidt omfang vil være overladt til domstolene at fastlægge advokatens beføjelse i forbindelse med den almindelige retsledelse, jf. FT 1979-80, tillæg A, spalte 470, vedrørende advokatens beføjelser efter retsplejelovens kapitel 66 a.

Den beskikkede advokat for den forurettede i en sag omfattet af retsplejelovens kapitel 93 c har i medfør af § 1020 e, stk. 2, ret til aktindsigt i hele det ved undersøgelsen tilvejebragte materiale – uanset om der er rejst tiltale i sagen eller ej. Baggrunden for denne udvidede adgang til sagsakterne er, at ordningen med beskikkelse af advokat for forurettede i sager mod politipersonale bl.a. er begrundet i hensynet til at skabe tillid til, at straffesager mod politipersonale behandles på betryggende vis.

Derudover finder bestemmelserne i kapitel 66 a i øvrigt tilsvarende anvendelse, jf. § 1020 e, stk. 3.

3. Lovforslagets udformning

I straffesager mod politipersonale efter retsplejelovens kapitel 93 c er det efter Justitsministeriets opfattelse af særlig vigtighed at sikre, at straffesagen behandles på en måde, som virker betryggende for de implicerede. Dette gør sig også gældende i de situationer, hvor en person er afgået ved døden, og hvor de pårørende har et naturligt behov for at få klarlagt sagen.

I dag, hvor der efter de gældende regler ikke er mulighed for at beskikke en bistandsadvokat for de efterladte, er det i praksis ofte anklagemyndighedens sagsbehandlere, som de pårørende henvender sig til med de mange spørgsmål, de efterladte naturligt har i perioden umiddelbart efter hændelsen. Dette kan være et problem, fordi sagsbehandlerne ofte hverken kan eller bør varetage de efterladdes interesser på grund af objektivitetskravet, og det kan også være et ressourcemæssigt problem hos anklagemyndigheden.

På den baggrund foreslås det, at der i retsplejelovens § 1020 e indsættes en hjemmel til, at der i straffesager mod politipersonale kan beskikkes en bistandsadvokat til afdødes nære pårørende, når forholdene taler derfor. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Efter bestemmelsen vil der kunne beskikkes en advokat for nære pårørende i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Derudover vil der efter den foreslåede bestemmelse kunne beskikkes en advokat for nære pårørende i den sjældne situation, hvor en forurettet i en straffesag mod politipersonale

afgår ved døden, før straffesagen er afsluttet, uden at årsagen til dødsfaldet vedrører politiets behandling af den pågældende.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil forholdene i de tilfælde, hvor forurettede afgår ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, altid tale for, at der beskikkes en advokat for forurettedes nære pårørende. Ligeledes vil forholdene som udgangspunkt tale for, at der beskikkes en advokat for forurettedes pårørende i den situation, hvor en forurettet afgår ved døden, inden straffesagen er afsluttet, uden at årsagen til dødsfaldet vedrører politiets behandling af den pågældende. Dog finder Justitsministeriet, at der i de sager, hvor den forurettede efter § 1020 e, stk. 1, har fået eller ville have fået afslag på beskikkelse af en advokat, kun rent undtagelsesvis bør beskikkes en advokat for den afdødes pårørende.

Forslaget indebærer, at retten på begæring af den forurettedes nære pårørende kan beskikke en advokat for de pårørende. Begrebet ”nære pårørende” svarer til afgrænsningen i retsplejelovens § 41 d. Ægtefæller, samlever, børn og forældre må normalt anses for at være nære pårørende. Efter omstændighederne vil også andre, f.eks. søskende, kunne anses for at være nære pårørende, hvis der har været et sådant særligt forhold mellem de pågældende og den forurettede, at der må antages at være tale om en tilsvarende betydelig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det foreslås endvidere, at bistandsadvokaten for de pårørende skal have samme udvidede adgang til sagens materiale under efterforskningen, som den beskikkede advokat for forurettede har efter retsplejelovens § 1020 e, stk. 2. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne her til.

Justitsministeriet har overvejet, om der i retsplejelovens kapitel 66 a vedrørende advokatbistand til den forurettede generelt bør være mulighed for at beskikke en bistandsadvokat for den forurettedes pårørende i sager, hvor den forurettede afgår ved døden som følge af en strafbar handling. Justitsministeriet finder dog ikke, at der er behov herfor. Det bemærkes, at der efter den gældende bestemmelse i retsplejelovens § 995 a, stk. 2, er mulighed for at beskikke en advokat særligt til at bistå pårørende med opgørelsen af et erstatningskrav i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af en forbrydelse.

4. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser

...

5. Hørte myndigheder m.v.

Lovforslaget har forud for fremsættelsen været sendt i høring til følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitechefen, Politidirektøren i København, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen af beskikkede advokater, Dansk Retspolitisk Forening, Landsforeningen Hjælp Voldsofre, Center for Voldtægts ofre (Rigshospitalet), Joan-Søstrene (Dannerhusets Rådgivning).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § X, nr. 1 (§ 1020 e, stk. 2).

Med den foreslåede § 1020 e, stk. 2, indføres en hjemmel til, at der kan beskikkes en bistandsadvokat til de nære pårørende til en person, der er afgået ved døden, jf. sager omfattet af retsplejlovens kapitel 93 c.

Efter bestemmelsen vil der kunne beskikkes en advokat for nære pårørende i sager, hvor en person er afgået ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt. Derudover vil der efter den foreslåede bestemmelse kunne beskikkes en advokat for nære pårørende i den sjældne situation, hvor en forurettet i en straffesag mod politipersonale afgår ved døden, før straffesagen er afsluttet, uden at årsagen til dødsfaldet vedrører politiets behandling af den pågældende.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil forholdene i de tilfælde, hvor forurettede afgår ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, altid tale for, at der beskikkes en advokat for forurettedes nære pårørende. Ligeledes vil forholdene som udgangspunkt tale for, at der beskikkes en advokat for forurettedes pårørende i den situation, hvor en forurettet afgår ved døden, inden straffesagen er afsluttet, uden at årsagen til dødsfaldet vedrører politiets behandling af den pågældende. Dog finder Justitsministeriet, at der i de sager, hvor den forurettede efter § 1020 e, stk. 1, har fået eller ville have fået afslag på beskikkelse af en advokat, kun rent undtagelsesvis bør beskikkes en advokat for den afdødes pårørende.

Forslaget indebærer, at retten på begæring af den forurettedes nære pårørende kan beskikke en advokat for de pårørende. Begrebet ”nære pårørende” svarer til afgrænsningen i retsplejelovens § 41 d. Ægtefæller, samlever, børn og forældre må normalt anses for at være nære pårørende. Efter omstændighederne vil også andre, f.eks. søskende, kunne anses for at være nære pårørende, hvis der har været et sådant særligt forhold mellem de pågældende og den forurettede, at der må antages at være tale om en tilsvarende betydelig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet.

Bistandsadvokaten for de pårørende har de samme beføjelser som en bistandsadvokat beskikket efter § 1020 e, stk. 1, jf. § 1020 e, stk. 3, der bliver stk. 4. Bistandsadvokaten vil således i de omhandlede sager bl.a. kunne orientere de efterladte om sagens gang, herunder status for efterforskning, yde bistand ved afhøringer, hvis de efterladte selv skal afhøres til sagen, vejlede om adgangen til at søge aktindsigt i sagen, yde bistand i forbindelse med sagens afgørelse, f.eks. gennemgang af selve afgørelsen m.v., vejlede om eventuel klageadgang og yde bistand med de mere praktiske aspekter af sagen, såsom udlevering af liget, effekter m.v.

Såfremt de pårørende ikke ønsker en advokat beskikket, men i stedet selv antager en advokat, vil den pågældende i praksis have den samme retsstilling som en advokat, der er beskikket i henhold til den foreslåede bestemmelse. Udgifterne til en privat antaget advokat vil dog skulle afholdes af de pårørende.

Beskikkelsen af en bistandsadvokat for de pårørende bør ske på så tidligt et tidspunkt i sagen som muligt, således at man i størst mulig omfang kan undgå situationer, hvor efterforskningen af sagen vanskeliggøres af, at advokaten først indtræder i sagen, når efterforskningen er afsluttet, og afgørelsen er nært forestående. Politiet bør derfor efter reglerne i retsplejelovens kapitel 66 a så tidligt som muligt vejlede de efterladte om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat.

Til § X, nr. 2 (§ 1020 e, stk. 2, der bliver stk. 3)

Efter den foreslåede ændring af § 1020 e, stk. 2, der bliver stk. 3, vil en bistandsadvokat for de nære pårørende - på samme måde som en bistandsadvokat for den forurettede - have ret til aktindsigt i hele det ved undersøgelsen tilvejebragte materiale, uanset om der er rejst tiltale i sagen eller ej.

Til § Y

Det foreslås, at loven træder i kraft den ...

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 1020 e. Retten beskikker på den forurettedes begæring en advokat for den pågældende, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66 a.

Stk. 2. Den for forurettede beskikkede advokat har adgang til det i § 741 c, stk. 2, 2. pkt., nævnte materiale, uanset om der er rejst tiltale i sagen.

Stk. 3. (udelades)

1. I § 1020 e, *stk. 1*, indsættes som nyt stk. 2:

”*Stk. 2.* Er forurettede afgået ved døden, beskikker retten på begæring af den forurettedes nære pårørende en advokat for de pårørende, når forholdene taler derfor.”

Stk. 2 og 3 bliver herefter til stk. 3 og 4.

2. I § 1020 e, *stk. 2*, der bliver stk. 3, indsættes efter ”advokat”: ”eller den for de nære pårørende beskikkede advokat”.

§ 2

Loven træder i kraft den ...